

Wychodzi codziennie o godz. 11 rano,
z wyjątkiem dni świątecznych.

Prenumerata wynosi:

w Krakowie rocznie zhr. 9, kwart.
zhr. 2 c. 25, miesięcznie 80 c.

Poczta w Austrii rocznie zhr. 12,
kwart. zhr. 3, miesięcznie zhr. 1 c. 15,
w Niemczech rocz. 24 mr., kwart. 6 mr.

KRONIKA

Numer pojedynczy cent. 5.

Ogłoszenia przyjmują się za opłatą
po c. 5 od wiersza (petit).

Nadesłane (na 3ej stronie) po c. 10 od
wiersza.

Prenumeratę i Ogłoszenia
przyjmuje Administracja „Kroniki”
przy ul. Sławkowskiej Nr. 262.

Dziś NMP. Szkalernej
Jutro Aleksego w. i Berty p.

Redakcja otwarta codziennie z wyjątkiem
świąt od godz. 11 — 1 i od 3 — 5 popoł.

Wschód słońca o godz. 4. m. 10.
Zachód o godzinie 8 m. 2.

Kraków 16 Lipca.

(Z.) W przeszłym zaledwie tygodniu wspominaliśmy w „Kronice” o konieczności urządzenia w środku miasta oddziału pocztowego pomocniczego, a dziś już myśl tę możemy postawić jako żądanie znacznej większości mieszkańców Krakowa, a poprzeć takowe postępowaniem samych władz pocztowych. W tej chwili bowiem dochodzi nas wiadomość, że z dniem 1 kwietnia r. b. Urząd pocztowy tutejszy przenosi się jeszcze dalej od centrum miasta, mianowicie do zabudowań Zboru ewangelickiego, już prawie pod sam Zamek, w obręb zamieszkały przeważnie przez starozakonnych. W wolnym kraju, wszystko wolno — na to zgoda, — wolno nawet urzędowi pocztowemu przenieść się wprost na Kazimierz — ale niechże i nam wolno będzie wynurzyć nadzieję, że mieszkańcy właściwego Krakowa mają prawo także korzystać z poczty i drobne swe interesa załatwiać od czasu do czasu za pośrednictwem tej niedostępnej dla nas instytucji. Głos nasz może za słaby jest w obec uświęconej zasady, „że nie poczta dla publiczności, ale publiczność stworzona jest dla poczty” — w każdym jednak razie mniemamy, że za tak wysoką sumę jaką przeznaczona jest na pomieszczenie biur pocztowych w Krakowie, znalazłoby się z pewnością odpowiedni lokal w środku miasta. Przez 12 lat zapłaciła poczta pp. Loebensteinom około 70.000 zhr. czynszu, kiedy dom cały w którym mieści się urząd pocztowy kosztował zaledwie 25.000, — na takich warunkach, można prawie na pewno utrzymywać, że przy większem uwzględnieniu stosunków miejscowych, poczta mogłaby już posiadać w Krakowie wła-

sną, umyślnie w tym celu i odpowiednio urządzoną nieruchomości. Kwestja to już jednak czysto rachunkowa, obchodząca samą tylko pocztę — nam zaś idzie tu o interes mieszkańców miasta — i dla tego raz jeszcze zwracamy uwagę Dyrekcji Poczty na obowiązek urządzenia w środku miasta dodatkowego bióra, w którymby załatwiano wszystkie czynności pocztowe, a przypominać się będziemy tak długo, dopóki słuszne to żądanie uwzględnionem nie będzie. Obok tego sądzimy, że tak Zarząd miasta jak i Izba handlowa krakowska, wystąpić powinny w tej kwestji i upomnieć się gdzie należy, aby instytucja poczt zarówny dostępną była dla ogółu mieszkańców — nie zaś dla małej tylko liczby wyłącznie uprzywilejowanych.

○ Artyści teatru warszawskiego, pp. Rapacki, Leszczyński i Tatarkiewicz, w przejeździe do wód, zatrzymali się na kilka dni w Krakowie.

± Wczoraj o godzinie 4 po południu, w kościele OO. Kapucynów, pobłogosławionym został przez Jks. Rektora Jakubowskiego, umyślnie w tym celu przybyłego z Warszawy, związek małżeński p. Karola Czosnowskiego, obywatela z Podola, z panną Krystyną Jaroszyńską, z Warszawy. Po dopełnionym obrzędzie, nowożeńcy otoczeni całą życzliwością rodziny i przyjaciół z różnych stron kraju zebranych na tę uroczystość, zasiedli do świetnej uczyty w hotelu Victoria, a następnie całe grono weselne odprowadziło na kolej państwa młodych, którzy udali się do dóbr swoich, unosząc z sobą najserdeczniejsze życzenia całego towarzystwa.

f Marszałek krajowy hr. Alfred Potocki, przejeżdżał przez Kraków udając się do Wiednia.

Fizjologia Ogrodu Strzeleckiego.

(Dokończenie.)

Idźmy dalej:

— Wiesz, Wiktor dostał posadę, nawet nie złą, ma pięćdziesiąt reńskich miesięcznie, stół i mieszkanie, a nawet sobie już kupił zegarek złoty, ankier, o 15tu kamieniach.

— Mój Boże! dawniej to mógł nosić tylko piętnaście kamieni w kieszeni, a teraz już się panoszy, co mu tam po zegarku, taka masa zegarów w mieście, to mógłby się obejść wybornie, ale on także coś zaczyna chorować na arystokratę.

— Tak, tak, czasy się djabło zmieniają, teraz się nawet nie ukłoni człowiekowi.

Przy innym:

— Powiadam pani, że to szkanal *), na własne oczy widziałam, jak pan Zenon o godzinie 12tej w nocy wchodził do jej kamienicy, a potem widziałam wyraźnie dwie osoby w jej sypialnym pokoju, a potem jeszcze, o zgrozo, spuścili story....

— Mój Boże, a mąż taki pocciwy człowiek.

— Gdzie on tam pocciwy, pijak, chodzi tylko od handlu do handlu, a po nocach gra w karty. Już to co się dobrali, to się dobrali.

Idźmy dalej:

— Wiesz, X. został radcą miejskim.

— Spodziewałem się tego, ma pieniądze.

— To co z tego, pozal się Boże, ani z pierza, ani z mięsa; żeby był przynajmniej krakowski, ale i to już to tam nie będzie z niego pociechy.

*) Przepraszamy za ortografię, ale to wina szanownego naszego korespondenta, który sobie wziął za punkt honoru, pisać tak jak słyszy wyrazy wymawiané. (Przyp. Red.)

∞ Wczorajsze drugie przedstawienie „Postępowych swatów“ utwierdziło nas w przekonaniu, że ten rodzaj utworów, dotąd zupełnie u nas zaniedbany, może i powinien wejść na porządek dzienny repertuarów, zwłaszcza w teatrach ogródkowych. Odrzućmy na bok fałszywą pruderję i wyznajmy szczerze, że pomimo tu i owdzie podnoszonych głosów opozycji, wdzięczni jesteśmy panu Estarodzkemu za uprzyjemnienie nam kilka chwil „owocem“ (jak mówi pani Przytycka) dobrego humoru, którego niepowstydziliby się słynna francuzka spółka Meilhac i Halevy. Co do gry artystów, dziś po drugim przedstawieniu, możemy oświadczyć tylko, że zyskała ona na swobodzie i pewności tak koniecznej w farsie, gdzie nie powinno przypominać że to tylko role wyuczone na pamięć. Pan Eker tym razem zachował aż do końca zimną krew, jakiejby mu wszyscy komiecy pozazdrościć mogli, pan Wojdakowicz zbadał dokładnie kelnerów ogrodu strzeleckiego, od których nigdy niczego doprosić się nie można, p. Glikson wycisnął ze swej roli wszelkie możliwe „ten tego“, nawet mniej szczęśliwe rolej kobiece (pp. Wojnowska, Solska i Sławińska) oraz najniefortunniejsza ze wszystkich rola Wiesława (pan Roman) nie raziły zbyt przesadą. Nie zepsuć podobnej farsy i to już jest nie małą artystów zaletą.

— Stacja telegraficzna z ograniczoną służbą dzienną otwartą została z dniem 9 Lipca w Słotwinie.

□ Dnia 11 b. m. przejeżdżało przez Lwów około 500 Menonitów, przesiadając się z Rossji do Ameryki; jakąż to nauka dla wdychających do Rossji Czechów.

— Dnia 13 Lipca 1624 roku, a więc 251 lat temu założoną została pierwsza stała drukarnia w Warszawie.

⦿ Konkursowa komedia Rudolfa Kneuse'go „Córka Piekła“ (Tochter Belial's) grywana w Alkazarze, przetłumaczoną została obecnie na język polski. Przekładu dokonał p. Kazimierz Delchau.

⦿ Piszą z Torunia: wywóz drobin z naszej prowincji powiększył się do tyle, że koleje żelazne widzą potrzebę sprawienia o tego osobnych wozów. Są to wozy piętrowe okrągłe pokłady mające, budowane z żelaza z szczeblami drewnianymi.

— Czy przy czyszczeniu kanałów można zapominać o względach sanitarnych i czy wydobywany kał cuchnący

należy zostawiać w kupach na bruku ulicznym, przez czas dłuższy, aby zatruwał swemi wyziewami powietrze? zapytują skromnie mieszkańcy ulicy Mikołajskiej i placu Marjackiego.

Głosy Publiczności.

Szanowny Panie Redaktorze!

Uznając najchwalebniejsze Jego zamiary, odważam się zwrócić uwagę na tę okoliczność, iż między borówkami jest osobny gatunek wielkich i konicznie (śpiczasto jak głowa cukru) zakończonych, o tych każdy co z lasem miał do czynienia wie, że one odurzają i dla tego ich się zwykle nie jada. Sądzę więc, że takie do Krakowa przyniesione i spożyte były powodem chorobliwych objawów, a nie ślady psa wściekłego na jagodach pozostałe.

Hr. M.

(Czyby który z panów lekarzy albo botaników, nie zechciał objawić stanowczego zdania w kwestji powyższej, tak ważnej dla zdrowia publicznego? (Przyp. Red.)

Kronika zagraniczna.

⦿ Z powodu żałoby po zmarłym cesarzu Ferdynandzie okazał się w Wiedniu brak czarnego laku w handlach.

⦿ Według zestawień Hausnera przypada jeden wypadek zabójstwa lub morderstwa we Włoszech na 16,000 mieszkańców, w Hiszpanii na 29,000, w Austrii na 34,000, w Anglii na 45,800, w Pruszech na 66,600, w Holandji na 95,000. Stosunek szkół do mieszkańców w tych państwach jest właśnie odwrotny.

— Budżet oświaty w Anglii, na rok 1876, niedawno przywołany przez parlament, wynosi 1.547,563 funtów szterlingów t. j. około 19 milionów złr. W stosunku do roku poprzedniego zatem przywołano o 200,000 funtów więcej. Szkoły angielskie pomieścić mogą 3.100,000 uczniów. Od roku 1833 wydano w Anglii na budowę szkół z funduszy prywatnych 4.500,000 funtów szterlingów, z funduszu państwowego zaś 1.700,000 funtów.

A jeszcze dalej:

— Cóż, dawno pani była u Gwizdalskich?

— Nie ma tam po co chodzić, od czasu jak się zgrał na gieldzie, to żona jego ciągle odgrywa się na fortepianie, a gra, zmiłuj się Boże, powiadam pani, prawdziwa kocia muzyka; jeszcze, żeby przynajmniej uczciwie przyjęli, ale gdzie tam...

— Z czegoż mają przyjmować, kiedy nic nie mają. Idźmy jeszcze dalej.

Dalej już nie można, bo nam zastępuje drogę werranda, a pod nią zastajemy grono uczonych polityków, literatów i strzelców kufłowych, którzy nigdy nie chybiają celu, gdyż nabój złożony z jednéj halby tenczynkera idzie zawsze prosto jak strzelił do gardła. Tutaj rozbiegają się najważniejsze kwestje polityczne i socjalne, tutaj stacza się zacięta walka opinii politycznych, tutaj wreszcie plotki i ploteczki, nie mają silnego poparcia, bo jak utrzymuje pan Maciej Krzykała, sławetny kupiec i oby-

watel krakowski z dziada, pradziada, „to panie tego, to prawdziwe skaranie boże, te wszystkie obmowy, bo to panie tego, lepiej jest wypić kufel piwa i pogadać o sprawach ojczystych, jak się zajmować cudzą sławą, bo to wreszcie panie dobrodziejku i obić mogą, a człek tam na te rzeczy, zawsze jest czułym.“

W ustronnych alejach spotykać zawsze można od rana do późnej nocy czule i sentymentalne pary, marzące o ideałach. Te wcale nie lubią wzroku obcych ludzi i za nadejściem nieproszonych gości, zatapiają oczy w ziemię, zanosząc pokorną prośbę w duszy, by się odładowano jak najprędzej i nie przerywano czułych westchnień i druzgocących kości, uściśnień rąk.

W tym roku przybyła nam jeszcze jedna przyjemność — teatr letni. O tym, jeżeli się zdarzy sposobność, pomówimy w innym fejetonie...

J. K.

— Niedawno znów w Peszcie sądzono jednego członka sekty tak zwanych „Nazareńczyków“, który w szale religijnym, po całodziennych modłach zamordował siekierą swe jedyne dziecko ośmnastomiesięczne „na ofiarę“ Stwórcy, pragnąc naśladować przykład Abrahama. — Potworny ojciec skazany został na dziesięcioletnie więzienie; zaś żona jego, matka i siostra, które były obojętnymi świadkami zbrodni, ukarane zostały jednorocznem i sześciomiesięcznem więzieniem.

— Olbrzymka muzeum Barnuma w Baltimorze pani Rohm, zmarła temi czasy, przeżywszy lat zaledwie 29; ważyła 583 funt., wysokości miała 6 stóp 4 cale.

— Aeronauta Donaldson zamierza odbyć wycieczkę napowietrzną z Nowego Jorku do Londynu. Koszta obliczone są na 40.000 dolarów, a poniosą je czterej zamożni Amerykanie. Jeśli powiedzie się Donaldsonowi odbyć tę podróż, pierwszą tego rodzaju, w ciągu 48 godzin, otrzyma wynagrodzenia 20 tysięcy dolarów; jeśli zaś potrzebować będzie od tego dwa razy tyle czasu, otrzyma tylko połowę tej summy.

+ Gazeta *Times* pisze, że konsumpcja herbaty dosięgła w Anglii ogromnych rozmiarów, szczególnież ze zniesieniem istniejącego czas jakiś na komorze celnej angielskiej dość wysokiego cła od tego produktu. Obliczono, że ostatnimi czasy zużywano w Anglii, Szkocji i Irlandji 150.000.000 f. herbaty rocznie. To ogromne rozpowszechnienie napoju zdrowego i nie upajającego dowodzi, że pijaństwo w trzech królestwach zjednoczonych jest obecnie mniej rozszerzone, niż dawniej.

♂ W Paryżu manja samobójstwa groźne przybiera rozmiary i straszne przedstawia epizody.

W tych dniach młoda matka powiesiła się w oczach dzieci, nie mogąc ich wyżywić. Biedny szewc również w rozpacz o byt nabił pistolet, oddał w ręce swemu sześcioltniemu synowi, kazał przyłożyć sobie do głowy i za cyngiel pociągnąć. Nieszczęśliwy chłopiec nieświadomy następstw, zabił własnego ojca.

Rozmaitości.

Sąd przysięgłych w jednym z miast angielskich, wyrzekł wyrok uniewinniający podsądnego.

— Jakto być może — odezwał się prokurator — wszak sam oskarżony przyznał się do winy.

— Tak, panie prokuratorze — odparł jeden z sędziów przysięgłych — ale my znamy go, jako największego łgarza w całym mieście.

Nadesłane.

Dla osób szukających poratowania zdrowia u wód krajowych, nie obojętnym jest każdy krok na drodze postępu i udogodnień, brak których zraża niejednokrotnie gości i skłania ich do kosztownych a częstokroć mniej skutecznych wycieczek do wód zagranicznych. Na dziś wspomniemy tylko o Krynicy, która r. b. może współzawodniczyć z najpierwszymi zakładami kąpielowemi obcokrajowemi pod względem porządku, przyjemności a nawet i przepychu. Wszystkie te dogodności zapewnia hotel Warszawski urządzony z wielkim kosztem i niezwykłą u nas znajomością rzeczy przez p. Znamirowskiego. O niczem tam nie przepomnianno co tylko ku wygodzie gości służyć może. Eleganckie mieszkania, wyborna kuchnia, powóz do wycieczek, wszystko się tam znajdzie, nie wyłączając nawet rozrywek umysłowych, w jakim celu p. Z. zniósłszy się z księgarnią p. Nowoleckiepo w Krakowie, otworzył w swoim hotelu księgarnię na sezon kąpielowy, zaopatrzoną w dzieła wyborowe, przeważnie takie, które nie mają przystępu do prowincji polskich zostających pod opieką cenzury. Miejmy nadzieję że przykład p. Znamirowskiego, pociągnie za sobą i innych przedsiębiorców, a wkrótce czasie usuną zastarzały i przecież słuszny dotąd zarzut, że tylko za granicą można leczyć się bez narażenia się na tysiączne nieprzyjemności.

Wydawca i Redaktor odpowiedzialny

Arkadiusz Kleczewski.

Przewodnik.

Groby królewskie na Wawelu i Skarbice kościelny zwiedzać można codziennie od godz. 10—12 rano i od 5—7 po poł.

Smocza jama, codziennie (za zgłoszeniem się do miejscowej władzy wojskowej) bezpłatnie.

Wielki ołtarz w kościele P. Maryi (rzeźba Wita Stwosza), codziennie po południu za opłatą.

Biblioteka Jagiellońska (przy ulicy św. Anny) od 9 do 1, dla czytających codziennie, dla zwiedzających we czwartki, a w inne dni za upoważnieniem dyrektora.

Gabinet archeologiczny uniwersytecki w Collegium Jagellonicum, otwarty dla publiczności (bezpłatnie) w Poniedziałki, Wtorki i Srody od godz. 12 do 1.

Biblioteka i zbiory Akademji Umiejętności (w gmachu Akademji, ulica Sławkowska), codziennie od 11 do 1 bezpłatnie.

Muzeum techniczno-przemysłowe (ulica Franciszkańska), codziennie od 10—1 i od 3—5. Wstęp 20 c., w święta bezpłatnie.

Wystawa niestajaca Tow. Prz. Sztuk pięknych (w pałacu biskupim, ulica Franciszkańska), codziennie od 11—4 prócz poniedziałku. Wstęp 30 cent., w niedzielę 15 c.

KURS PAPIERÓW I PIENIĘDZY.

Kraków 16 lipca.	placą	żądają
Ruble ros. papierowe.	152 —	152 50
Talary pruskie.	163 50	164 25
Dukat austr.	5 20	5 25
Napolcondor	8 87	8 94
20 mark. niem.	10 85	10 90
Srebro austr. za 100 zlr.	100 50	101 —
Obl. ind. gal. za 100 zlr.	88 25	88 75
4% listy zastawne	79 —	79 50
5 " "	88 25	88 75
6 " " zast. b. hipot.	92 75	93 25
4 " " w Król. pol. ser. I.	96 35	96 70
4 " " " " " II	96 35	96 70
5 " " " " " III	93 75	94 25
4 " " likw. w Król. pol.	81 —	81 50
Akcyje kol. Kar. Lud. zlr. 210	224 25	225 25
" " lwow.-cz. " 200	138 —	139 —
" " warsz.wied. rsr. 60	90 75	91 50
" " banku hipot. gal.	— —	— —
" " gal. dla han. i prz.	— —	— —
Lombardy	93 25	94 —
Oblig. kolei rumun. tal 100	35 —	35 15
Losy miasta Krakowa	15 25	16 —
" " Bukaresztu	9 60	10 —
" " tureckie	52 15	54 —
" " pożyczki z r. 1860	112 50	113 75
" " " z r. 1864	135 —	135 75
" " węgierskiej	81 25	82 —

POCIĄGI NA KOLEJACH ŻELĄZNYCH.

Odchodzą :

do Lwowa pospiesz. o godz. 9 m. 17 wiecz.	
osobowy	10 " 55 rano.
"	10 " 10 wiecz.
do Wiednia pospiesz.	7 " 50 rano.
osobowy	6 " 5 " "
"	3 " 25 popoł.
do Wieliczki osobowy	11 " 12 rano.
mieszany	11 " 45 wiecz.
do Warszawy posp.	8 " — rano.
osobowy	3 " 25 popoł.
do Wrocławia pospiesz.	6 " 5 rano.
osobowy	8 " — " "

Przychodzą :

ze Lwowa pospiesz. o godz. 7 m. 15 rano.	
osobowy	5 " 21 " "
mieszany	3 " 10 popoł.
z Wiednia pospiesz.	8 " 50 wiecz.
osobowy	10 " 9 " 50 rano.
"	11 " 18 " "
z Wieliczki osobowy	7 " 15 " "
mieszany	8 " — wiecz.
z Warszawy	6 " — " "
z Wrocławia	— " — " "

TOWARZYSTWO WZAJEMNEGO KREDYTU

w Krakowie.

Stan z dnia 30 Czerwca 1875 roku:

Przychód:

Wpłacone udziały	zhr.	183.695	ct.	—
Wkładki na rachunek bieżący	"	290.929	"	50
Procent pobrany	"	18.902	"	72
Razem	zhr.	493.527	ct.	22

Rozchód:

Na pożyczkach u członków	zhr.	356.750	ct.	30
Procenta wypłacone	"	904	"	69
Wydatki bióra	"	170	"	16
Gotówka a) w banknotach	"	10.702	"	07
b) w czekach	"	125.000	"	—
Razem	zhr.	493.527	ct.	22

Towarzystwo eskontuje weksle członków swoich po 8⁰/₀, przyjmuje wkładki na 6⁰/₀ od dnia włożenia.

H. Wodzicki.

H. Komar.

H. Kieszkowski.

L. Jędrzejowicz.

Nowości

podawane przez księgarnię S. A. Krzyżanowskiego w Krakowie.

Krasziński Zygmunt. Dzieła kompletne z przedmową hr. Tarnowskiego. 2 tomy Lwów 1875 nieoprawne Zlr. 3. 60 c. oprawne 4. 80 cent.

Giller A. Karol Ruprecht. Szkice biograficzne. Lwów 1874 Zlr. 1. 40 cent.

Chatubniński Dr. Zinnica. Studium ze stanowiska praktycznego. Warszawa 1875 Zlr. 1. 65 cent.

Ochrona prawna nad lasami. Zbiór ustaw i rozporządzeń dotyczących się ochrony lasów i polowania; z dodatkiem instrukcji dla zaprzysiężonej straży lasowej. Lwów 1875 Zlr. 1. 20 cent.

Langie K. Ogród warzywny, jego urządzenie i pielęgnowanie roślin warzywnych. Na żądanie Komitetu Tow. gosp. roln. krak. Kraków 1875 Zlr. 1. 50 c.

Nuty.

Suppe Fr. Potpourri. Die reise um die Erde in achtzig Tagen. Zlr. 2. 50 c.

Strauss Johann. Cagliostro-Walzer. 90c

" " Cagliostro-Quadrille. 60c

" " Cagliostro in Wien. Quverture. 90c

" " Cagliostro 1 Potpourri 1. 65c

" " " 2 " z 1.80c

" " " 3 " z 1.65c

Swoszowice

slawne kąpiele ze swoich skutków leczniczych, ³/₄ mili odległe od Krakowa, jak najdogodniej urządzone, około 200 kąpielei dziennie, mieszkania czyste, porządne i tanie, restauracja bardzo dobra a ceny nader przystępne, piękne i dogodne spacerery, słowem niezapomnianie o niezem cokolwiek pożądanem jest dla osób leczących się w zakładzie, a Komunikacja ciągła z Krakowem omnibusami, umyślnie do Swoszowic wyprawianemi.

(1-3)

Restauracja

MAŃKOWSKIEJ

ulica Sławkowska,
wprost Hotelu Saskiego.

Śniadania, obiady, kolacje,
po cenie umiarkowanej.

 We czwartki i niedziele flaki.

Wina szampańskie, reńskie, węgierskie i austriackie.

Piwo okocimskie.

24h-(1-25)

Magazyny L. Feintucha

w Krakowie i we Lwowie

polecają znakomity wybór
najnowszych **parasolek**
damskich

po bardzo umiarkowanych cenach.